

L'Institut Israelità per a la Recerca Econòmica i Social

Roby Nathanson

President

Des de la seva fundació el 1995, l'Institut Israelità per a la Recerca Econòmica i Social (IIESR) s'ha convertit en un dels *think tanks* independents més importants d'Israel, especialitzat en la recerca socio-econòmica orientada a la política, sempre amatent als temes d'actualitat de l'agenda local i regional.

Un petit equip d'investigadors s'encarrega de la gestió de tots els projectes i de la realització dels projectes seleccionats. Es demanen els serveis de destacats investigadors israelians, principalment provinents del món acadèmic, segons el tema d'investigació que correspongui. Aquesta estructura ha aportat la flexibilitat necessària per respondre a la seva agenda de recerca, a la vegada que a través de l'IIESR cenyir-se als principis d'eficàcia econòmica.

Per arribar al seu públic (responsables polítics a Israel i Europa) l'IIESR difon una informació objectiva i oportuna en diversos formats, sovint tant en idioma hebreu com en anglès o d'altres llengües. A banda dels informes de recerca elaborats de manera autònoma o en cooperació amb els seus socis, l'IIESR edita *Senat*, una sèrie setmanal d'articles sobre qüestions tant socio-econòmiques com polítiques, escrits per experts en els respectius camps.

En el marc dels seus esforços per contribuir a la presa de decisions polítiques més enllà de les fronteres d'Israel, l'IIESR participa en diversos fòrums de recerca internacional. L'IIESR també

manté un lloc a Internet (www.iiesr.org.il) que posa a disposició del públic general els seus estudis de recerca i part del seu banc de dades autònom. A més, l'IIESR organitza sovint conferències locals i internacionals, moltes de les quals són obertes al públic, junt amb la publicació dels informes de recerca més importants.

Els socis

Al llarg de la seva història, l'IIESR s'ha associat amb institucions públiques i de recerca capdavanteres tant a Israel com a l'estranger. Les identitats d'aquests socis reflecteixen la gran varietat de recerca que du a terme l'IIESR. A nivell internacional, l'Institut participa en xarxes de recerca com ara el *Forum Scholars for European Social Democracy* i *Femise Network-Forum Euro-Mediterranéen des Instituts Economiques*, però amb qui té una relació més directa és amb la Fundació Friedrich Ebert.

La Fundació Friedrich Ebert continua sent un dels principals socis de l'Institut a través de les seves oficines a Israel. Totes dues organitzacions comparteixen la dedicació a la millora de la democràcia, la resolució de problemes socials, l'estrenyiment dels llaços d'Israel amb Europa i la promoció del procés de pau. El suport de la Friedrich Ebert ha permès l'IIESR la implicació a llarg termini en projectes com ara *Senat*, així com la realització de projectes de recerca a curt termini.

L'informe Senat

Una de les publicacions més importants de l'Institut és l'informe *Senat*. Cada setmana que hi ha sessió al parlament israelità (la *Knesset*) l'IIESR edita un informe *Senat*, que té una extensió de tres pàgines, per distribuir-lo a tots els membres de la *Knesset* i a certs responsables polítics escollits de l'estranger. Els informes, elaborats per experts, resumeixen qüestions que es troben a l'ordre del dia de forma objectiva i informativa.

Un comitè directiu format per ex-membres i membres actuals de la *Knesset* que representen l'espectre polític israelità, supervisa l'elecció i la presentació dels informes per tal de garantir-ne l'objectivitat. El Comitè Directiu, presidit per Uzi Baram (antic diputat laborista), el formen els diputats Eti Livni (Shinui), Eitan Cabel (laborista) i Gilad Erdan (Likud), així com el Dr. Yossi Beilin (actualment president del Partit Yahad).

124

La Fundació Friedrich Ebert continua sent un dels principals socis de l'IIESR a través de les seves oficines a Israel.

Totes dues organitzacions comparteixen la dedicació a la millora de la democràcia, la resolució de problemes socials, l'estrenyiment dels llaços d'Israel amb Europa i la promoció del procés de pau.

Projectes de recerca

Més enllà del seguiment de l'actualitat política, l'Institut Israelità per a la Recerca Econòmica i Social té en marxa diversos projectes a mig termini amb l'objectiu d'analitzar i transformar aspectes de la societat, la política i l'economia israeliana. Entre aquests projectes destaquen el procés Zichron Yaacov, l'anàlisi de les relacions entre la UE i Israel, l'estudi dels aspectes econòmics del procés de pau entre Israel i Palestina, la millora de la situació de la dona a Israel, les actituds de la joventut israeliana i el futur del servei militar, i les implicacions de la presència de grans quantitats de mà d'obra estrangera a Israel.

El procés Zichron Yaacov

Per tal de promoure de manera activa la formació d'una nova agenda socio-econòmica per a Israel, l'IIESR participa en una iniciativa anomenada Procés Zichron Yaacov. El seu objectiu: transformar l'esperit social-democràta de la «Tercera Via» en una sèrie de reformes socio-econòmiques. Aquestes reformes inclouen la promoció de la participació dels ciutadans israelians en una arena civil, el reforçament de la xarxa d'una seguretat social que cada vegada és més pregona en l'època de la globalització, a més del revifament de l'esperit comunitari. Les iniciatives del programa es basen en la cooperació entre sectors dins del marc d'uns acords consensuats.

La «Tercera Via», ja adoptada pel govern laborista de Blair al Regne Unit, és la creació del professor Anthony Giddens, un dels sociòlegs més eminents d'aquest segle. El professor Giddens va participar en una conferència organitzada per l'IIESR el 2001 amb l'objectiu de presentar aquesta estratègia als ministres del govern israelità.

En el marc del Procés Zichron Yaacov se celebren seminaris amb la participació de professors, polítics i eminents economistes convidats, com ara el Dr. David Klein (ex-governador del Banc d'Israel), i el Dr. Yossi Beilin (president del partit Yahad). Un resultat recent d'aquestes acti-

vitats és una proposta legislativa que té per objecte reduir la pobresa, presentada en cooperació amb Shimon Peres (vice-primer ministre israelià i diputat laborista) i Isaac Herzog (diputat laborista i ministre d'Habitatge).

Un altre resultat del Procés Zichron Yaacov és el llibre *What is the Answer? Economic and Social Solutions for an Economy in Crisis*, una col·lecció d'articles escrits per economistes que discuteixen la greu crisi socio-econòmica que afectà Israel al tombant del nou mil·leni. Malgrat que els autors, tots ells eminents economistes israelians, presenten un retrat preocupant de l'economia israeliana, cadascun d'ells presenta propostes per superar la crisi que es poden implementar sense necessitat de sol·licitar ajuda internacional. En aquest sentit, el llibre proporciona els ciments en els quals s'han de basar els responsables polítics a l'hora de construir una nova agenda econòmica adient per a Israel.

La xarxa política Israel-Europa

L'objectiu de la xarxa és explorar les qüestions relatives a les relacions d'Israel amb la Unió Europea. Dins del marc d'aquest projecte, especialistes europeus i israelians en assumptes econòmics, socials, polítics i relacionats amb la seguretat, organitzats en una sèrie de grups de treball, es reuneixen periòdicament per tal de preparar documents polítics corresponents als seus àmbits. La primera col·lecció d'aquests documents es publicarà ben aviat en una antologia.

Els principals grups de treball actuals són el grup socio-econòmic i el grup sobre política i seguretat.

Aspectes econòmics del procés de pau entre Israel i Palestina

L'Institut està duent a terme una sèrie d'innovadors projectes de recerca a llarg termini, basats en les fonts primàries que recentment han passat a ser disponibles, en relació amb aspectes referents al procés de pau entre Israel i Palestina. La majoria dels projectes tenen una orientació

Per tal de promoure de manera activa la formació d'una nova agenda socio-econòmica per a Israel, l'IIESR participa en una iniciativa anomenada Procés Zichron Yaacov. El seu objectiu: transformar l'esperit social-democràta de la «Tercera Via» en una sèrie de reformes socio-econòmiques.

125

econòmica. Atesa la delicadesa del tema, les conclusions encara no s'han publicat.

Millora de la situació de la dona a Israel

En cooperació amb Na'amat, la principal organització de dones a Israel, l'IIESR ha participat en diversos projectes econòmics centrats en la política, que tenen per objectiu millorar l'estatus de la dona a Israel. S'estan a punt d'acabar tres assaigs d'opinió sobre els següents temes: millores en la situació de la dona en l'àmbit acadèmic; representants femenines en la política israeliana i les ajudes estatals per a la maternitat, que inclouen propostes pràctiques de finançament.

Un quart assaig, que s'acabarà a finals de 2005, tracta la qüestió de la medicina preventiva com a part integrant de la política d'atenció sanitària a les dones. Entre els estudis que ja s'han dut a terme trobem una discussió sobre els incentius per a l'ocupació de la dona a Israel, que inclou una anàlisi comparativa d'Israel amb els progra-

---

La diversificació de línies de recerca i la seva independència, tot i l'adscripció als sectors més progressistes de la societat israeliana, han permès que l'IIESR s'hagi convertit, en deu anys, en un dels centres més prestigiosos d'Israel en l'àmbit de la recerca social, política i econòmica.

126

mes europeus per impulsar l'ocupació i la formació professional entre les dones, el retorn al lloc de treball després de les llargues baixes per maternitat i el canvi de la jornada parcial a la completa.

L'IIESR, de la mateixa manera, manté el seu compromís a llarg termini per millorar la situació de la dona en l'arena política a Israel. Es van realitzar dos importants estudis sobre aquesta qüestió. El primer, elaborat en cooperació amb la Universitat de Tel Aviv i el Comitè del *Knesset* per a l'Estatus de la Dona, amb el recolzament de la Fundació Friedrich Ebert, fou suscitat pel nombre relativament elevat de dones que es presentaren a les eleccions de 1998 (finalment es van elegir dones com a alcaldes a les ciutats de Netanya i Herzliya). Aquest treball, titulat *Actituds de l'opinió pública envers la representació femenina al govern local* estudiava una mostra representativa de la població adulta d'Israel. Quatre anys després, començaren a sorgir preguntes sobre com se'n sortien les dones

electes a l'hora de realitzar les seves funcions al càrrec i si l'augment de la representació femenina al govern local havia millorat la situació de les dones en general. Per tant, es va dur a terme una segona part de l'estudi l'octubre de 2003, amb la participació de 250 dones que havien estat elegides al govern local. Tots dos estudis foren dirigits pel professor Herzog del Departament de Sociologia i Antropologia de la Universitat de Tel Aviv.

Un altre aspecte de la situació de la dona que han explorat els investigadors de l'IIESR són les relacions interpersonals entre les dones i els homes a Israel: es poden caracteritzar aquestes relacions per la tolerància o per la confrontació? S'han realitzat dos estudis sobre aquest tema utilitzant un qüestionari idèntic, el primer únicament entre dones israelianes (1999) i, un any després, únicament entre homes israelians (2000). Tot seguit, es van comparar les respostes. L'objectiu directe d'aquest estudi era examinar si les àrees clàssiques de confrontació entre els sexes (com ara que la dona treballi fora de casa en lloc de tenir cura de la família, les diferències de sou en el mateix càrrec, la inclusió de dones en posicions clau de l'exèrcit, etc.) encara eren rellevants en la societat israeliana contemporània i fins a quin punt. A partir de les conclusions, es van presentar diverses propostes a Na'amat que incloïen una reforma fiscal com a mecanisme per animar les dones a treballar fora de casa.

El 1999, amb el Tercer Mil·leni a l'horitzó, l'IIESR va dur a terme un estudi entre 1.000 dones per tal de determinar com la dona israeliana percebia la seva situació en aquest període de la història. Es cobrien quatre temes principals: l'estatus desitjat envers el real, les percepcions de les dones sobre l'efectivitat dels incentius estatals (com ara les exempcions fiscals, ajuts a les guarderies de dia, etc.) en la millora de l'estatus de la dona, la situació de les organitzacions de dones pel que fa a les seves activitats, el poder i la implicació en les vides diàries de les dones, així

com l'estat personal, físic i emocional de les dones, el seu estat anímic i l'avaluació de les seves vides pel que fa a la realització personal. Les respostes foren analitzades per sector de la població, fent especial esment a les donades per les dones pertanyents als sectors religiós, àrab i de la nova immigració (antics ciutadans de l'antiga Unió Soviètica). Les conclusions de l'estudi indicaven que més del 50% de les enquestades estaven convençudes que la desigualtat entre dones i homes en diversos àmbits s'havia reduït en els últims anys. De totes maneres, la majoria seguien mostrant-se insatisfetes amb el seu estatus personal dins de la societat israeliana.

Les actituds de la joventut d'Israel i el servei militar

El 1998 i el 2004 es van realitzar dos estudis, cadascun dels quals feia servir un qüestionari idèntic, per examinar les actituds d'una mostra representativa del jovent israelià (mateixa mida: 1.000) en relació amb qüestions de democràcia, Estat, política i religió. De manera paral·lela a la publicació del primer estudi, es va celebrar una conferència que va suscitar un encès debat públic pel que fa a les seves implicacions. Les conclusions del segon estudi les presentaren en persona els investigadors al president de l'Estat d'Israel, Moshe Katzav.

Un altre projecte relacionat amb la joventut i impulsat per l'Institut Carmel per als Estudis Socials, fundat pel professor Hanna Herzog, un eminent sociòleg israelià, investigà els costos i els avantatges d'implementar un servei militar voluntari a Israel. Les conclusions de l'estudi es presentaren davant de diversos fòrums públics, que contribuïren a la discussió de la qüestió per part del Consell de Seguretat Nacional israelià.

Implicacions de la presència massiva de mà d'obra estrangera a Israel

Aquest àmbit de recerca va sorgir a partir dels canvis experimentats pel mercat laboral israelià

derivats de les restriccions imposades des de 1993 a l'entrada de treballadors procedents de Gaza i Cisjordània. Responent a les pressions dels sectors agrícola i de la construcció concretament, el govern israelià acceptà permetre l'entrada d'immigrants no palestins («nous treballadors») en una escala significativa per primera vegada en la història del país. Les implicacions de la presència de mà d'obra immigrant a Israel no es va convertir en una qüestió important de l'agenda pública fins el 1996, després que aquesta població augmentés fins a més de 200.000, molts dels quals havien entrat al país sense permís de treball.

Arran d'aquest fenomen, l'any 1999 l'Institut va publicar el llibre *New Workers: Foreign Workers in Israel*, (Els nous treballadors, els treballadors estrangers a Israel), on s'examina el fenomen de la mà d'obra immigrant des del punt de vista de les normes internacionals, així com de la política del govern i l'Histadrut. Entre les qüestions cobertes hi ha el paper de les agències de col·locació, les actituds de l'opinió pública envers la contractació de treballadors estrangers, l'impacte econòmic de l'entrada de treballadors estrangers en la indústria de la construcció; les condicions dels treballadors tailandesos en l'agricultura, un retrat de la comunitat filipina de treballadors estrangers, la influència de l'emigració de treballadors estrangers en l'economia nacional (principalment països de l'Orient Llunyà) així com les conseqüències del fenomen en els membres de la Unió Europea. Tots aquests estudis s'han anat ampliant a mesura que s'han anat produint canvis en el mercat laboral local i en la política relativa al mercat laboral.

La diversificació de línies de recerca i la seva independència, tot i l'adscripció als sectors més progressistes de la societat israeliana, han permès que l'IIESR s'hagi convertit, en deu anys, en un dels centres més prestigiosos d'Israel en l'àmbit de la recerca social, política i econòmica.

Traducció de Jaume Bellmunt Montagut

